

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyílttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Mi lesz a petícióval?

Hegyi Antal és társai részben elérték céljukat: Baross János választására a kir. Curia elrendelte a vizsgálatot. Elrendelte, igaz-e, hogy Baross és pártja ettek-ittak, vesztettek és hivatalokat ígértek? A szegedi kir. tábla már ki is küldte a vizsgálóbírókat, ki meg is kezdte működését a község háza tanácstermében.

Az igazat megvallva, mi azt gondoltuk, hogy Hegyi Antal, ki maga jól tudja, hogy Baross János tiszta, becsületes és törvényes úton jutott a csongrádi mandátumhoz, vissza fogja vonatni a petíciót azokkal a szerencsétlen emberekkel, akik tulajdonképpen boszúszomjának és féktelen nagyravágásának öntudatlan eszközei.

Igen ám: de Hegyi Antal plébános úr azzal, hogy ezekkel a gémberekkel, kik az ő akarata szerint mozognak és cselekednek mi történik, hogy maradnak szégyenben, nem törődik. Nem törődik: mert még mindig abban a reményben van, hogy esetleg hamis tanács vagy fanatizálással oda terelheti a dolgot, hogy a legtisztább és a legtörvényesebb úton szerzett mandátumot, majd képes lesz megsemmisíteni és így alkalma lesz ismét szerencsét próbálni.

Mást nem gondolhattunk és nem tételezhettünk fel felőle. Nem pedig azért: mert másként épen neki kellett volna oda hatnia, hogy a beadott petíció visszavonassék. Visszavonassék, ha egyébként nem, hát a közbékeért és a polgárság nyugalmaért, meg a község érdekéért.

Ha talán Hegyi Antal, vagy akárki azt hiszi, hogy mi ezeket azért tesszük papírra, mert félünk a vizsgálat eredményétől, hát abban nagyon is csalatkoznak. Mi a vizsgálat végeredményétől nem félhetünk. Mi teljes lehetetlennek tartjuk, hogy ez a választás, melynél tisztább választás az országban nem volt, megsemmisíthessék. Ilyen égbekiáltó igazságtalanságot egy jogállamban még csak elképzelni is képtelenség.

Ha a vizsgálat valakire végzetessé válhat, úgy az csak elsősorban magára Hegyi Antalra és másodsorban azokra, kik az ő unszolására a petíciót beadták és arra a költségeket előlegezték. Igen: mert ha Hegyi Antal 320 választója

közül akad 120 olyan fanatikus, illetve fanatizált választó, ki hamis eskü letevésére is képes, de 200 okvetlenül befogja vallani azt, hogy igen is a választás napján reggeltől estig ittak és ettek, még pedig ingyen a parochia udvarán felállított sátorban.

Hát bizony nagy lelkiismeretlenség kell ahhoz, hogy az ilyen alaptalan vádak odavetésével megakadályoztassék a község előre haladása. Azt hisszük, hogy azok, akik mint vak eszközök felhagyták magukat használni egy ember végzetlen hiú nagyravágásának, akik ily módon uszköt dobtak a béke templomára, hogy a fellobbanó lángok tönkre tegyék még a reményét is a lakosság békés egyetértésének, megfogják adni az árát vakmerő vállalkozásuknak.

Azonban számításukban nagyon is csalatkoznak. Mert épen a vizsgálat fogja azt kimutatni, hogy az igazságtalanság, a törvénytörés, az erőszakoskodás és a féket nem ismerő korteskedés épen arról a részről és azoktól indult ki, kik nem átalították azokkal a bűnökkel és törvényteleniségekkel, melyekben épen ők nyakig usznak, ezt a pártot, a szabadelvűpártot meggyanúsítani.

Mi, igenis tisztában vagyunk a petíció sorával. Mi tudjuk, hogy mi lesz azzal a petícióval, mely hamis adatokra és hazugságokra van építve. Mert ha van igazság, akkor ezt a petíciót, mely minden igazságos alapot nélkülöz, vissza kell dobni!

— **Haladunk.** Hollósy István dr. munkatársunk folyton azzal az elcsépeztetett frázissal üldöz bennünket, hogy nem haladunk, nincs izlésünk, ennek következtében a magyarországi modern városoktól annyira állunk, mint Makó Jeruzsálemtől. Hát annyi igaz, hogy ha Hollósy István állna, hát azóta már parkkal körülvett emeletes város házáink, a Tiszán átvezető lánchidunk és az utcákon, még az Pirocska városon keresztül is villanyos kocsik közlekednének, természetes villanyos kivilágítás közepette. Hátha még azt a tervét megvalósítaná, hogy Szentest Csongráddal összepittetni és a vizjárta bokrosi legelőt narancs, citrom és szentjánosfa ligetté alakíttatná át, amint hogy tervezte is már. Hollósy Istvánnak egész ellenkezője szeretett társ-szerkesztőnk Holló Adolf takarékpénztári igazgató és népszerű II-od jegyzőnk. Ő az

ódonások rajongó hive. Egy a kőkor-szaktól hátramaradt utód. Ki az új ruhától kezdve egész az új krumplig mindennek ellensége. Éppen azért ha épített, hát könnyebb a lelkének, ha néhány ócska téglát rakathat az új falak közé és ha egyebet nem, hát legalább az «Itt»-et elhasznált deszkákból épített fel. Még Hollósy István dr. nagy léptekkel méregeti a nagy-utczát és folyton valami ujtitáson töri a fejét, Holló Adolf a jegyzői hivatal helyiségben az ó-görög és római uraságoktól levetett holmi egyet-más ujként való be-, vagy felhasználásán fondorkodik. Azonban Hollósy István annyi új tervet szokott kifundálni, hogy a sok közül nem lehet kiválogatni épen azt, ami kellene és épen azért megfogamzott tervei hajótörést szenvednek a — «nincs pénz»-en. Ellenkezőleg Holló Adolf tervei meg épen azért: mert nagyon olcsóak, hát ha más által, de saját maga által megvalósulnak «a jó lesz az így is, vagy megteszi ez azt» elvénél fogva. Holló Adolf társ-szerkesztőnk zseniális, ó-kori izlését valóban bámulatra gerjesztően valósította meg az által, hogy a főutczán végig valóságos korinthusi oszlop-csarnokot állíttatott fel, még pedig girbe-görbe akác-fákból. Ezek az ó-görög girbe-görbe akác-fából faragott korinthusi oszlopok annál értékesebbek, amennyiben Zeus kapczájának foszlányai is rajta lógnak és ezekkel a foszlányokkal egész napon át, játszva enyeleg a fekete retek által gerjesztett böjti olajos szellő. Bizony-bizony ha boldogult Pulszky Ferencz felébredne sirjának beomlott padmalából, újból visszakívánczolna a sötét sirba. Ha pedig Ybl Miklós láthatná meg, hát kifordulna belőle még az 5 évvel ezelőtt megevert étel is.

A vizsgálat.

Tudvalévő, hogy a petíció tárgyában, a kir. curia vizsgálatot rendelt el és azzal a szegedi ítélő táblát bízta meg, a mely viszont Deák Péter táblabírókat és Sebes József albirókat küldte ki a vizsgálat meg-ejtésére.

Csongrádra kiszálltak a bíró urak és február 27-én d. e. 9 órakor kezdetét vette a vizsgálat, teljes nyilvánosság mellett, a község háza tanácstermében, hol a kérvényező ügyvédje Friedvalszky Sándor és a választást védők meghatalmazottja Réti Ferencz ügyvédek közbenjöttével folyik a tanuhallgatás.

A megidézett felek a bíró szobában gyülekeznek, a hallgatóság részére az e célra elkülönített helyiség áll rendelkezésre. Első tanúnak Hajdú József volt idézve, aki csakhamar átesett a vallatáson, noha nem a spanyol inquisitórius eszközök igénybevitelével történik, mégis elég komoly, hogy ne mondjuk szigorú komoly-

sággal mén az egész, mert a feszület az asztalon van és a bíró úr esetenként külön figyelmezteti a tanúkat az igazak vallomására, mely szerint a hamis esküt ez esetben 5 évig terjedhető fogházzal büntetik és aki hamisan esküdik, ha a törvény sujtó keze utól nem érhetné is, az Isten büntetését el nem kerülheti.

Hajdú József bizonyára jó lélekkel megesküdött, hogy neki senki nem ígért semmit azért, hogy Barossra szavazzon.

Következett Szőke Pál. Elmondta, hogy választás előtt 2 nappal vett tényleges részt a mozgalomban, eskü alatt vallotta, hogy senkinek nem ígért semmit szavazataért, sem nem adott. Ezzel kihallgatása véget ért. És itt elmondjuk véleményünket a váddal szemben: aki ismeri Szőke Pált, aki ismeri az ő jellemét, az ő népszerűségét, az ő rábeszélő képességét, az tudja, hogy ahol ezen tulajdonságaival nem tudja meghódítani a szavazókat, ott minden más eszköz hiába való. Tényleg aki Szőke Pál barátságát keresi és abból hasznot akar meríteni — mert vannak ilyenek is — többet ér az ő barátságával, mint hitvány pár forinttal, melylyel a köteles barátság meg volna váltva. De tudjuk, hogy Szőke Pál nem az az ember, aki piszkos eszközökkel dolgozik, hisz ez jellemzi épen az ő egész működését, hogy mindig tiszta bort önt a pohárba és tudjuk azt is, hogy Szivák Imre neve mellé nem kell a bankót czégernek kitenni, s mivel nem messze esik az alma a fájától, az ő vejét Baross Jánost is, tisztán egyénisége miatt igyekeztünk képviselőnké választani.

Következett Gyovai János, kit olvasóink talán jobban ismernek így, hogy a «tönkre ment Gyovai», kit a terembe léptekor jól szemügyre vett a kérvényező ügyvédje és egy ügyes fejbőlintással és kézmozdulattal fölhívta a kakasülőben szunyókáló Tóth Pista figyelmét, kinek igenlő mimikájára mosoly derítette föl az ügyvéd úr szigorú arckifejezését. «Ez az kérem bíró úr, mondja Friedvaldszky, akit kihallgatni kérünk, ez fontos vallomás lesz». Réti azt vitatja, hogy másik Gyovai a kihallgatandó, mire Gyovai megszólal: «de csak hallgasson ki a nagyságos bíró úr, ha már itt vagyok». A bíró leintette. Gyovai habozni látszott. Elsőben azt mondta, hogy neki senki, de különösen Szőke Pál nem ígért semmit, és nem adott, nem ígért pénzt.

Ezután kínos jelenet következett, a petíciósok ügyvédje, ki egyébként jóságos úrnak látszik, fél iv papírost nyújtott át a bíró úrnak, ki azzal adta vissza, hogy ez a Hegyi úr írása. Erre Gyovai egészen megzavarodott és már kezdett felolvadni, nevezetesen nem akart sem önmagával, sem a most említett fél ives papírossal ellenkezésbe jutni. A papíroson t. i. egy Deák Péter segéd-lelkész által kierőszakolt nyilatkozata volt Gyovainak, melyben ő azt állítja, hogy ígért neki pénzt Szőke Pál. A segéd-lelkész úr eljárását mi nem minősítjük, mert jó barátságban van a Szőke családdal és ezáltal sértenénk az igen tisztelt család érzékenységét; tárgyilagosa akarván maradni, folytatjuk a tárgyalás menetét; ezután akkép vallott Gyovai, mintha Szőke Pál azt mondta volna neki, hogy kap valamit, később azt mondta, hogy Szőke Pál Kaszaniczky jelenlétében azt mondta neki, hogy az ő része Kaszaniczknál lesz.

Szőke Jenő és Kaszaniczky Dénes eskü alatt tett vallomásukkal teljesen megerősítették Gyovai vallomását.

Fekete Lajos kihallgatása igen érdekes volt, ki egészséges külsejével és jóízű magyarással és talpraesett feleleteivel élénkséget keltett, vallotta, hogy ő nem tarthatta házassága évfordulóját, mert ő nőtlen ember, ő adott a lakomához húst, bort, mert vagyonos ember, ő ezt tehette. Arra a kérdésre, hogy adott-e már máskor is ilyen vacsorát? azt felelte, hogy nem, de nem is voltam még 50 éves, csak ez alkalommal, mert 50 éves születése évfordulóját ülte meg.

Van-e vagyona? kérdi a bíró. Van 40.000 forintot érő ingatlanom és jövedelmező mészáros üzletem.

Hát teher van-e? Az is van egy kicsi a saroglyában.

Végrehajtás és per van-e ellene? Nincs hála Istennek.

Sebestyén József, a Tiszavidéki takaréknövelője azt vallja, hogy ő hallgatózott az ablakon és hallotta, hogy Forgó Gergely politikai beszédet tartott. Na most reszkess Bizanc! Forgó politikai beszédet tartott. Ennek a hallgatózó úrnak pedig megjegyezzük, hogy aki más ablakán hallgat, az a saját gyalázatát szokta hallani.

Kaszaniczky Dénes vallomása ez: Évek óta, az én korcsóm, a szabadelvű pártiak gyűlhelye volt. Házamat mult évben felépíttetem, s ez alkalomból ismerőseimet és napi vendégeimet meghívtam vacsorára, ez azonban semmi összefüggésben sem volt a Baross választásával és csak önmagam tisztelem meg azzal, hogy az itt időző Szivák és Baross képviselő urakat meghívtam e vacsorára, kik szivesek voltak eljönni, mit én örömmel vettem és jelenlévő barátainak, kik nevezett uraknak szintén tisztelői, szintén látható örömet okozott megjelenésük.

Arra nézve, hogy jelen volt-e mikor Szőke Pál, az ismert ígéretet tette Gyovainak, kijelenti, hogy nem is látta Gyovait Szőke Pállal együtt.

Ezt megelőzőleg dr. Szőke Jenő tette azt a vallomást, hogy jelen volt, midőn Gyovai János Szőke Pálnak azt a kijelentést tette, hogy az is *hunczut gazember*, aki azt állítja, hogy ő ekép nyilatkozott. Ezt Szőke Jenő eskü előtt vallotta. *Mit szől ehhez Deák tiszteleendő úr?*

Neuschwender Lajos vallja, hogy minden évben volt ő nála újoncz bál, ezáltal is ablakában kifüggesztett plakáton hirdette, hogy újoncz bál lesz 60 krajczár belépő díj mellett, aki bement, az fizette a 60 krajczárt, mást oda be sem eresztett, mint aki fizetett, Baross, e mulatság előtt nem ismerte és ott jelen sem volt.

Bárdos Rókus részt vett a lakomán, hová barátaival ment el. Mindig kormánypárti volt, az apja is az volt, egyébként összefüggéstelen, borizó feleletet adott s így eskütételre nem bocsájtott.

Bárdos Lajos nem vett részt a lakomán, nem is volt hivatalos, mindig kormánypárti volt, azért szavazott Barossra. Nem eskették meg, mert a felek egyike sem kívánta.

Fekete Henrik: Kaszaniczky és Szilávik által adott vacsorán vett részt, előbbibe hivatalos volt, utóbbihoz társaival oda vetődött. Kaszaniczknál nem evett, csak fél liter bort ivott, mert vacsora után ment oda. Szilávik őt szóval meghívta abból az alkalomból, hogy a népkert bérletéről lemondott, mindkét helyen voltak olvanok is, akiről már ekkor tudta, hogy Hegyi pártiak, kik rá is szavaztak és olyanok is, kik nem választók.

Gulyás Péter ugyanígy vall.

Szőke Ferencz ugyanígy vall, kijelentvén, hogy Barossra szavazott, mert mindig kormánypárti volt, mióta Szivák volt a követ és csak egyszer szavazott ellenzékire, t. i. Dienesre, de csak azért, mert pap ellenesek lettek és az ő megbuktatása céljából szövetkeztek Dienes mellett. Sziláviknál nem volt a lakomán, esküt letette.

Mint kiválóan érdekes vallomást, sorrendben kivül helyeztük a *Tekulics Sándor* kereskedő vallomását, ki előadta, hogy Boda Márton és Baross vizitelni voltak nála. Beszélgetés közben ő maga Tekulics azt mondta, ha Baross úr azon segít, ami neki fáj, úgy hajlandó rászavazni, mire Baross azt mondta, hogy választás előtt nem ígérhet semmit, de Boda e közben azt mondta «áhán, a trafik», mire Tekulics azt mondta, igen nekem trafik árusítási engedély kell.

De nem bíztam, hogy választás után is megkaphatom-e ez engedélyt és ezért Barossról kötelező írásos nyilatkozatot kér-

tem, de ő nem adott. Végül kijelenti, — hogy Baross azt mondta, hogy választás után megszerzi neki az engedélyt.

Arra nézve, hogy Forgó Gergely előtt úgy nyilatkozott, hogy ez utóbbi kijelentést nem tette Baross, azt mondja, hogy csak azért tette, mert szabadulni akart Forgótól.

Forgó Gergely úgy vall mint Szőke Ferencz, a lakomákat érdeklőleg; a dictiót illetőleg nem lett kihallgatva.

Nem minden humor nélkül kínálta meg a bíró Forgó Gergelyt ülésével, midőn jószágosan fötekintett magas alakjára, mondván, üljön le kérem, odafönt a felső rétegben meleg van. Még a Friedvaldszky úr szigorú tekintete is mosolygóra változott, csak Réti úr marad meg örökké az ő stóicus nyugalmú komolyságánál.

Lekrinszki Balázs ugyanígy vall, csak azt jegyzi meg, hogy Neuschwendernél fizetett 4 családjával 60—60 krajczárt.

Sándor János ugyanígy vallott.

Még Deák bíró úrnak mondunk itt köszönetet amiért jegyzetek elkészítéséhez helyet adott és az ügyvéd uraknak, amiért nem elleneztek ezt.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hírek.** A m. hét folyamán érdekes vendégei voltak községünknek. Deák Péter kir. tábla bíró ur, ki mint vizsgáló bíró működik Baross János mandátuma ellen és a kir. curia által elrendelt vizsgálat foganatosításánál. A mult hó 25-én Baross János dr. országgyűlési képviselőnk is lerándult egy napra, azonban ne hogy az a látszata legyen látogatásának, mintha a vizsgálatnál esetleg egyesekre befolyást akar gyakorolni, még másnap azaz 25-án reggel visszautazott a fővárosba. A mult hó 27-én pedig Csongrádvárosának volt szeretet és feleldhetetlen képviselője Szivák Imre dr. a fehértemplomi kerület országgyűlési képviselője tett körünkbe látogatást, ki rövid időre visszatávozott ugyan a fővárosba, azonban a jövő hét folyamán ismét lejön, hogy a Baross mandátuma elleni vizsgálatot figyelemmel kísérje. Mondanunk sem kell, hogy szerény községünk tiszteltre méltó vendégei felette elragadtatással szemlélték a nagy-utcán leállított gyönyörű göröcsös akácfa oszlopsort és a koronájuktól megfosztott imar köcsög álványynya átalakított akácfa alát. Azon nézetűeknek adtak kifejezést, hogy ily nagyszerű közzépészeti remeket, nemcsak egész Európában, de a legsötétebb Afrikában sem lehet szemlélni ingyen.

— **Jár-e tanuzási napidij?** Azon vitatkoztak a hét valamelyik napján, hogy jár-e tanuzási napidij a mostani vizsgálat alkalmával? Nagyon csodálkozunk ezen a kérdésen, hiszen a törvény világosan kimondja, hogy a tanúk költségei megállapítandók. Figyelmeztetjük tehát a tanúkat, hogy dijaik megállapítását joguk van kérni.

— **Tejszövetkezet.** Szentes városában Bánfalvi Lajosnak, a Szentes és Vidékének kezdeményezésére a tejszövetkezet tárgyában magyaranyu mozgalom indult meg, amelynek érdekében Galambos Sándor szeged-kerületi felügyelő szintén Szentesre érkezett és a vármegyei gazdasági egyesület tagjai részvételével február hó 27-én népes értekezletet tartottak egy alakuló tejszövetkezet létesítés céljából. Szegeden is az odavaló gazdák körében hasonló mozgalomról hallunk ö. vendetes hirt. Azonkívül Szentesen a városi kötelező tűzbiztosítás tárgyát is napirendre tűzte ki az ottani gazdaközönség, s ebben a kérdésben ugyancsak Bánfalvy Lajos szerkesztő má f. hó 2-ikán Szentesen fog előadást tartani. Sajnálatos dolog, hogy Csongrádváros képviselő testülete még csak tárgyalni sem akarta e fontos kérdést.

— **A községi orvosi pályázat.** Mult hó végén lejárt a községi orvos pályázat. Egy pályázati kérelem érkezett be dr. Sörös Miklós orvos részéről, aki jelenleg a belügyminiszterium közegészségi osztályában van alkalmazva. A pályázó orvos igen szakképzett és jeles készűtségű egyén.

— **Gúnyolódás.** A Tiszavidék mult számában gúnyolódva emlékezik meg Csongrád község főbírójáról, mert állítólag azt mondta volna, hogy nem szereti a parasztot. Nem akarunk erkölcsi prédikációt tartani a sajtó hivatásáról, s azt hisszük, hogy falra borsót hánynánk: mert régi példabeszéd, hogy könnyebb mást megszólítani a szálka miatt, mint a gerendát meglátni a saját szemünkben. Hát hiszen Csejthey főbíró panaszkodhatnék amiatt, mert őt nem szereti egyik-másik ellensége — akikkel szemben ő mindig udvariasan viselte magát: azonban annyira soha sem feledkezett meg magáról, hogy bárkit is olyan módon bántalmazott volna, mint az erkölcsbíró szerepet játszó demagógia tette akár a paraszttal, akár a gazdával válogatás nélkül, mikor korbácsolta szeretett népét. Kár tehát Csejthey bíró vádolni szeretetlenséggel; mikor ő ellene hirdetik a gyűlöletet folytonosan azok, akik korbácsal kedveskednek a parasztnak.

— **A pénzügyőrök laktanyája.** A csongrádi pénzügyőrök a zöldkert utcában bírnak laktanyát, 350 forint évi bér mellett. A háztulajdonos azonban csak 400 forint hajlandó nekik továbbra is a lakást kiadni. Nem lenne módja annak, hogy a város adjon nekik megfelelő helyiséget?

Bagossy Józsefnek

a főtéren levő háza szabad kézből eladó. Értekezhetni vele bármikor az üzlethelyiségben.

Közgazdaság.

Utmutatás

a helyes szürettel kapcsolatos jó borkezelésre és a beteg borok meggyógyítására.
(Folytatás.)

A vízahólyagból a borba szárazon mérve 2—6 gramm kell hektoliterenként. Finom, zamatos borokhoz kevesebb, a zavaros, piszkos borokhoz pedig többet adunk belőle. Használata a következő:

1. megmossuk tiszta, hideg vízben, hogy semmi szagát se érezzük;
2. kevés, grammonként 1—1 deciliter borba belé tesszük, hogy abban 12—24 óráig állván, széttephető legyen;
3. a már így megátatott vízahólyagot kézzel apró darabokra széttejtjük;
4. újra belé tesszük a borba, hogy szétmállják;
5. midőn szétmállott, jól meggyúrjuk és szitán vagy vásznon átnyomjuk;
6. az így átszűrt vízahólyag oldatot ismét annyi borral öntjük le, mint amennyiben feloldottuk a vízahólyagot;
7. azután kis nyírfá seprével habba verjük (főhalmozzuk) és 12 óráig állani hagyjuk, hogy nem kocsonyásodik, nem szűrődik-e meg; ha megkocsonyásodik, ismét öntünk hozzá kevés bort és újra főlhabozzuk nyírfaseprével való verés által s ezt az eljárást mindaddig folytatjuk, míg csak a vízahólyag a borba újra belékocsonyásodik;
8. ezután a derítő borból vesszünk még hozzá annyit, mint az egész vízahólyag oldat, mindkettőt egy dézsába öntjük s az ugynevezett rajnai sajtárral meritgetvén és magasról visszaöntözvén a dézsába úgy főlhabozzuk, hogy a habtól az oldat ne lássék.
9. végre beléöntögetjük a hordóba s az e célra szolgáló bor-ostorral, derítő lécczel avagy tiszta nyírfabottal összekeverjük a borral és gyengén bedugaszoljuk, hogy a képződő gázok elröpülhessenek, 24 óra múlva rendszeren beléöntjük a hordó akonanyilásába a dugót.

Az így megderített bort a képződött üledékről 14—16 nap múlva aztán lefejtjük.

A gelatinból, mely nem egyéb, mint tiszta enyv, hektoliterenként 4—12 grammot vesszünk derítésre. Így használják:

1. tiszta, mázos fazékba tesszük, rá vizet öntünk és lassú tűz fölött, vigyázva, hogy az edény fenekéhez oda ne égjen. folytonos keverés közt főlvasztjuk;
2. a felolvasztás után borral keverjük olyan arányban, mint a vízahólyagot;
3. nyírfaseprével habba verjük;
4. ismét több borral keverjük;
5. sajtárral dézsába való töltögetés által, amennyiben csak lehet, úgy főlhabozzuk;
6. beléöntjük a hordóba és a derítendő borral jól összekeverjük.
7. 12—24 óráig gyengén, azután rendszeren leakonázzuk;
8. 14—18 nap múlva pedig a képződött üledékről lefejtjük az így megderített bort.

(Folyt. köv.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar remekírók.

A nemzetnek legfőbb szellemi kincse, mivelődésének fokmérője s egyuttal legfőbb eszköze: irodalma. A mi szép és nemes gondolat évszázadokon, évezredek át a nemzetben élt, a mi nagy érzés, öröm és fájdalom, vágy és lelkesedés a szívet dobogtatta: az irodalomban nyer maradandó, művészi formát. Az irodalom a nemzeti történetnek tükröképe, a melyben minden korszak, minden nemzedék szellemi élete visszatükröződik.

Kétszeresen áll ez a magyar irodalomra nézve. Nemzetünk sajátos sorsa hozta magával, hogy a költők dalának mindig legfőbb tárgya a haza volt. A hazafiség és irodalom e szoros kapcsolatának, melyhez hasonló a miénken kívül semmiféle más irodalomban nem található, oka az volt, hogy a nemzetünknek léte forgott állandó veszedelemben s legjobbjaik felismerték, hogy a lét és nemlét e küzdelemben az irodalom a leghatósabb fegyverek egyike. S ha ezer év minden küzdelemben és viszontagságban keresztül sikerült nemzetünk egyéniségét megtartani, abban az államférfi és katoná mellett semmivel sem kisebb érdem a költőé és íróé.

Irodalmunk harmonikus kifejlődését állandóan akadályozták a nemzetünkre nehezedő viszonyok. Ha mind e mellett íróink és költőink géniusza oly műveket tudott alkotni, melyekkel nem megvetendő hely jut nekünk a világirodalom fejlődésében: ez a magyar faj oly életképességének bizonyítéka, a melylyel szemben el kell némulni a kétegynek is, a rosakarának is. Ha bárki is kétségbe merné vonni a magyar nemzet létjogát: büszkén mutathatunk rá nagy költőink alakjaira, mint olyan érvre, mely fölöllegessé tesz minden további vitát.

Ily nagy nemzeti jelentőségűkhöz képest, sajnos, a nagy közönség széles rétegei nem voltak eddig eléggé áthatva attól a fontosságtól, melylyel az irodalom ismerete minden egyes emberre nézve bir s nem ismerték eléggé azt a gazdagságot, melyet irodalmunkban bírnak. Ennek a sajnos jelenségnek egyik főoka volt, hogy remekíróink munkái nehezen voltak hozzáférhetők. Elszórvá jelentek meg különféle kiadók-nál, részben elavult részben pedig a mi viszonyainkhoz képest túlságos drága kiadásokban. Hiányzott egy egységes kiadás, a mely könnyen hozzáférhetően, olcsón, a mindennapi használatra alkalmas és mégis tetszetős formában gyűjtötte volna össze mindazt, a mi irodalmunkból az idő és ízlet változásaitól független, a mi örökbecsű, a mi érdekelheti nemcsak a tudóst s az irodalom emberét, hanem minden művelt embert.

Most azonban rövid idő alatt ki lesz pótolva ez a hiánya szellemi életünknek: megindul a Franklin-Társulat kiadásában a «Magyar Remekírók» című nagy jelentőségű vállalat, a mely célul tűzte ki, hogy bevigye a közönség minden körébe, haza minden művelt családjába remekíróinkat s remekműveiket, hogy a nemzetet egy-oly gyűjteményvel ajándékozza meg, a mely hivatva van elterjeszteni országwide mindazt, a mit a magyar író nagyot és örökéletűt alkotott.

Lelkiismeretesen előkészítve s külső díszében, belső tartalmában egyaránt czélratos megfontolva indul meg a «Magyar Remekírók» vállalat, melynél nagyobb szabásúra még alig vállalkozott eddigél magyar kiadó. A vállalat célja, mint fentebb már kifejtettük: a magyar irodalom örökbecsű remekeinek egységes kiadásban való közrebecsítése, a melynek a nagy európai nemzeteknél már régóta közkézen forognak. A legnagyobb költők, szónokok és gondolkodók műveinek lesz ez gyűjteménye, kincstára mindannak, a mi magasztos magyar szellem zengetes nyelvünkön alkotott.

A kiadó-társulat már évek sora óta törekedett e célja megvalósítására. Sorban egymás után, a mint alkalom nyílt rá, megszerezte nagy íróink műveinek tulajdonjogát s mikor legutolsónak a legnagyobb, Arany János is tulajdonává lett: hozzáfogott a megvalósítás munkájához. Megállapította a programot s gondoskodott a kellő eszközökről.

E program szerint régi, a XIX. század előtti irodalomból öt nagy alak szerepel műveinek legjavával a gyűjteményben. Ott lesz Balassa Bálint, az első, a ki szerelmi és vallásos lírákat, kiemelve a középkor korlátából s a népköltészet talajára gyökereztetve, magas színvonalra emelte. Vele egy kötetben találja

az olvasó Zrínyit, történetünk e fenséges alakját, a kinél hevesebben senki sem lelkesedett a magyar nemzet nagy hivatásáért, önállóságáért, jövőjeért. Ott lesz Zrínyi gyámja és kortársa, a régi magyar értekező és szónoki próza legnagyobb mestere, Pázmán Péter, majd Mikes Kelemen, a «Törökországi levelek» mély hangulatú s igaz magyar zamatoságú írója és Gvadányi József, a ki «Peleskei Nótárius»-ában s egyéb műveiben elsől keresett a magyar humornak művészi formát. Gvadányival egy kötetben lesz vele azonos törekvésű újabb kortársa: Fazekas Mihály, a ki «Ludas Matyi»-jában ép oly örökéletű magyar humoros genrealakot teremtett, mint «Peleskei Nótárius»-ában és «Rontó Pál»-jában a vitéz magyar lovas generális.

A gyűjtemény zöme a XIX. század első felében élt és virágozott nagy írók fényes sora: irodalmunk újjászületésének és erópai színvonalra emelésének hősei. Kazinczy, nagy igazgató és reformátor, kinél lelkesebb fia a nemzetnek nem volt; a szomorú sorsú, de törhetetlen életkedvű Csokonai, az európai műveltségű és finom szellemű Kármán József, a mely megindultsággal és hangzatos szóval, klasszikai formában magyar nemzetiséget éneklő Berzsenyi; a regék és a himfy édes szavú dalnoka Kisfaludy Sándor; a magyar dráma megteremtője: Kisfaludy Károly s legnagyobb költője Katona József: mellette a tragikus végű, tragédia-költő gr. Teleki László; a fenkölt érzésű, mely kedélyű Kölcsey: a békében szelíd, harcban riadó szavú Czuczor; az epedő költő s kemény kritikus Bajza; multunk fíradhatatlan éneklője Garay; Szigligeti, a gazdag leleményű drámaíró; Kemény Zsigmond, a végzetes szenvedélyek regényírója, Eötvös József, a kibén egyenlő mélységgel párosult az érzés és a gondolat... Azután a nagyok közt is a legnagyobbban, Vörösmarty, Tompa, Petőfi, Arany.

Nem maradnak el a sorból a nagy államférfiak és szónokok sem: a három legnagyobb név: Széchenyi, Kossuth, Deák képviseli nemzetünk politikai bölcseségét és ékesszólását. Irodalmunk legújabb korát is a régiekhez méltó alakok jellemzik: Csiky Gergely, Arany László, Vajda János Reviczky Gyula. Befejezi e fényes sort a legnagyobb költő: a népies líra, a néphalladák s a kurucz-költészet egy-egy kötetével.

Összesen ötvenöt kötetre fog terjedni e nagy mű, tehát terjedeleme nézve is a legnagyobb szabású magyar könyvvállalatok egyike. S minden kötet a legnagyobb gondval van összeválogatva: minden író művei előtt gondos, tudományos értékű életrajz kínálkozik vezetőül az olvasónak az útközben található virágok könnyebb felismerésére. Ez életrajzok szerzői, kik az egyes műveknek egyuttal sajtó alá rendezői is, mai irodalomtörténetírásunk legjelesebb munkásai, a kik az illető írókkal már hosszú idő óta behatóan foglalkoznak.

A nagy mű külső alakja is méltó lesz tartalmi becséhez. Nem pompázó és ragyogó, mert az veszedelme a könyvnek: disztárgygyá teszi s nem olvasmányt. Szép, finom nyomás, tartós, jó papirus, díszes, izléses kötés angol vázsonból, az egész kiállítás választékos, czélszerű, a mai izlésnek s a vállalat rendeltetésének megfelelő.

Az ár — tekintve a mű óriási terjedelmét (55 egyenkint 20 ívre terjedő kötet, összesen 1100 ív, vagy 17600 lap) határozottan olcsó: 220 korona. S ez összeget a legerényebb viszonyok közt élő család is könnyen elérteheti, mert a kiadó társulat lehetővé tette, hogy a vételár kis, havonként három koronás részletekben törlesztessék.

A jövő évi februárban fog a vállalat első öt kötetes sorozata megjelenni s ezt minden félévben újabb öt kötet fogja követni, minden év április és november havában egy-egy sorozat.

A magyar közönség oly alkalmat nyer most legnagyobb szellemi megismerésére, melyek megszerzésére, melyet bizonyára készségesen fog megragadni.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadóaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Állást nyernek.

Az Országos Pályázati Közlöny utján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyernek ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, községi jegyzők és jegyzőirok, nőtisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak, és gyakornokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Rökk Szilárd-utca 27. Álláskezesési beigtatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyilttérben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetések legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

Czepléden
Ungváry László

300 holdas szőlőtelepe és gyümölcsfaiskolájának, valamint borüzletének részletes árjegyzéke megjelent s ingyen és bérmentve küldetik. Saját termésű 2-szer fejtett kitűnő új bor ára 18 frttól felfelé. Hordóval szolgálhatok.

visszonteladók kerestetnek.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.
(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PÁRIS 1900.-BAN.

Kéveköto aratógép
Fűkaszalógép.
Köszörükészülék,

«Daisy» marokkrakó aratógép,
Szénagyűjtőgereblye és
Kévekötofonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, miggépeinket nem látta sárainkat nem kérdezte
Olcso tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMANN **ÉVI TERMELÉS:** **BUDAPEST,**
igazgató. 362000 gép. V. kerület, Váci-ut 30 szám.

TALPRA MAGYAR

HAZAFIAS KÖLTEMÉNYEK

nemzeti ünnepekre

ÁRA 2 korona Kijadja: A SZEGEDI NAPLÓ

Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a pénz beküldése esetén megküldi bérmentve a Szegedi Napló kiadóhivatala.

Kitüntetve az 1900. párisi világkiállításon aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)

Hadsereg-szállításért ezüst éremmel.

STOVASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója,

Budapest, II. ker. Lánchid-utca 5. szám
saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedűk vonóval	3 frttól 15 frtig
Mesterhegedűk vonóval	15 frttól 300 frtig
Gordonkák vonóval	8 frttól 150 frtig
Nagy bögök vonóval	28 frttól 100 frtig
Fuvolák	2 frttól 100 frtig
Szárnykürtök, trombita, helikon stb.	12 frttól feljebb
Czimbalmok	35 frttól 300 frtig
Rákoczy-tárogatók	30 frttól 60 frtig

Elpusztíthatlan kitűnő **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttól
erős hangu **80 frtig.**

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Czibbalom

hegedű, fuvola, vagy bármily nemű hangszer tanítását — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

A tandij havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czibbalom 2 koronáért.

Lakás II. ker. Zöldkert-utca 1. szám.

Tisztelettel
SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és esemegefajtában fajsztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csermerek és magvak.

Uradalomnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Ország társulat, igen gyorsan fejlődő szőlőültetvény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csodálatos minőségű, melyen nem úgy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezésedre álló a legkiválóbb és legújabb utasítások mellékelve. Ezer csermerek elég 200 méterre. — Ára 6 ft.

Diócsesmeték.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Széles lényegűmetű időrjegyzék ingyen és bérmentve küldök minden rendelés kérésére. Az árjegyzéken kívül meg az olyan könyvet kap ezzel, ki azt címre ingyen és bérmentve küldök, mely nincsen az a ház, vagy család, a bei annak tartalmát használni ne tudhatná, városon, falun, postán, gazdaság vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekes és hasznos a közlemények tartalma, melyek ma, most benne számos oly közlemények találhatók, melyek mindenki számára szolgálatot tesznek. Cím: **Érmelelki első szőlőoltványtelep: Nagy Kágya, u. p. Sz. utca 10.**

Clayton & Shuttleworth

Váci-körút Budapest 63. sz.

mezőgazdasági gépgyárosok által a legújanyosabb árak mellett ajánljának:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek

2 1/2 egész 12 lóerőig, számkakazalozók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák

Columbia-Drill

legjobb sorvetőgépek, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsológépek, darálóok, gró-malmok, egyetemes acél-ékek.

2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Kiváló árjegyzék küldök minden rendelésre és bérmentve küldök.

Lincoln törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.